

рып даими эшлөгәндә дә ел елына 28 көннән дә ким була алмый. Больничный һәм командировка түләүләре гадәти эш форматындагы кебек үк түленә.

Туристлар агымын 3,2 млн кешегә кадәр арттыру планлаштырыла

Башкортстанда 2021 елда туристлар агымы күләмен 3,2 млн кешегә кадәр арттыру планлаштырыла. Башкортстанга туристлар агымы ел саен 2-2,5 млн кешегә кадәр тәшкил иткән. 2020 елдагы пандемия чорында, чит ил сәфәрләреннән баш тарту һәм илдә туристик сезон ачылуга рәхсәт бирелү сәбәпле, республикада туристлар агымы мөстәкыйль туризм исәбенә сизелерлек артты һәм жәйге айларның туристик сезонына 2 миллионнан күбрәк кеше тәшкил иттә, бу 2019 елның шул ук чорыннан өч тапкыр артык.

Федераль өһәмияттәге «Мраткино» бөтенсезон гаилә курорты булдыру буенча инвестор белән концессион килешү тәзу кетелә. Зур Көнъяк-Урал сумкагы быел 300 километрга кадәр озынайтылачак.

Вакыйгаларга бәйле туризм өлкәсендә Башкортстан быел Милли премия гран-приен алды. «Павловка сусаклагычы» туристик-рекреацион кластерын булдыру һәм үстерү турында» килешүгә кул куелды (Нуриман һәм Караидел районнары). «Уфа», «Кандракул», «Теньяк-Көнчыгыш», «Нөгеш», «Асылы-күл» туристик-рекреацион кластерларын булдыру һәм үстерү буенча проект алды эше алып барыла.

Айныткычлар системасы яңартылачак

«Алкоголь, наркотик яки башка токсик исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү буенча Русия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» Федераль закон үз көченә керде. «Закон ил субъектларына һәм муниципалитетларга медицина айныткычларын булдыру буенча вәкаләтләр бирә, – дип аңлатты БРның Дәүләт жыелышы-Корылтай рәисе К.Б.Толкачев. – Полиция хезмәткәрләренә анда исерек кешеләренә китерү хокукы бирелде. Айныткычларның эш форматын төбәкләр мөстәкыйль билгеләргә тиеш булачак. Мөселән, алар дәүләт-шәхси партнерлык принципларында булдырылырга мөмкин». Республика парламенты спикеры сүзләренчә, мондый учреждениеләр кирәк, өмма аларның форматын төрле яклап анализлау мөһим.

Айныткычларның эшчәнлек кагыйдәләре РФ Хөкүмәте тарафыннан расланачак.

Крещение суыклары

Атнаның иң салкын көне 15 гыйнварда көтелә, көндөз республиканың үзәк районнарында 26-27 градус салкын булачак, ө төнлә термометр баганасы минус 33 градуска кадәр төшәчәк. Алдагы көннәрдә берәз жылыначак. 16-18 гыйнварда республикада көндөзгә сөгәтләрдә - 20, төнлә 25 градуска кадәр салкын булачак. 19 гыйнварда, Крещенигә, якынча шундый ук һава торышы, берәз кар явуы көтелә. Күпеллык метеокүзәтүләр буенча, гыйнварның икенче яртысы безнең климатик полосода елның иң салкын чоры була. Бу вакыттагы көчле салкыннар башлануы еш кына крещение суыклары дип атала.

Планда – Программада катнашу

Урындагы башлангычларны хуплау программасы елдан-ел безнең тормышыбызга ныграк керә һәм авыл кешеләренә проблемаларын хәл итәргә ярдәм итә.

Тактагул авыл Советы авыл биләмәсе бу программада бишенче ел рәттән катнаша. Шушы еллар эчендә проект ярдәмендә Тактагул авылында янгын сүндерү техникасын саклау өчен бина барлыкка килде, Мәктәп һәм Береговая урамнары юлы тәзәкләндерелде, Гүрдебаш һәм Кандалакбаш авылларында зиратларга капиталь ремонт ясалды. Программа кысаларында барган уңай үзгәрешләргә күрә, республика, район хакимияте,

иганәчеләр ярдәмен тоеп, халык яңа идеяләр белән илһамлана, яңа проектлар планлаштыра. Кыскасы, авыл халкы 2021 елда да программада катнашырга әзер. Урындагы башлангычларны хуплау программасында катнашу өчен барлык авылларда да башлангыч эш алып барылды - гражданныр жыйынарны, анкеталаштыру үткәрелде, алар барышында беренче чиратта хәл ителәргә тиешле иң мөһим мәсьәләләр турында фикер алыштылар. Гражданнырның күпчелеге Бөек Ватан сугышында катнашучыларга Тактагул авылында яңа һөйкәл кую өчен тавыш бирде.

Тактагул авыл Советы авыл биләмәсенә 2021 елда урындагы башлангычларны хуплау программасында катнашу өчен проектны сайлау йомгаларына жыелышында булды. Халык «Бөек Ватан сугышында катнашучыларга яңа һөйкәл кую» проектының бертәвештән хуплады. Билгеләнгән эшләргә башкару өчен 500 мең сумга якын акча кирәк. Аларны республика һәм урындагы бюджетлардан финанслау исәбенә, шулай ук иганәчеләр һәм халык үз керткән өлеш исәбенә туплау күз уңында тотыла.

Проектны тормышка ашыру өчен 4 кешедән торган инициативалы төркем булдырылды. Ул урындагы башлангычларны хуплау проектның эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда ярдәм итәчәк, халык белән эш алып барачак. Урта эшкә үз өлешләрен кертәргә теләгән якташлар, иганәчеләр дә табылып дип өметләнәбез. Эшнәң уңышлы килеп чыгасына ышанабыз.

Лилия АХУНОВА,
Тактагул авыл Советы
авыл биләмәсе
башлыгы.

◆Хәвәфсезлек

Крещение бәкесендә коенып чыгарга теләүчеләргә

Бәкедә коену - Аллаһы крещениесе көнөдгә горегәдәтләренә берсе. Бу халык йоласы символик мәгънәгә ия һәм мәжбүри түгел.

Системалы рәвештә салкын суда коену организмны савыктыруга ярдәм итә, ө менә елга бер тапкыр кышын бөекгә чуму - организм өчен көчле стресс.

Крещенидә коенырга ниятләгән кешеләр өчен түбәндәге кагыйдәләргә үтәргә киңәш ителә: әгәр балагыз үзегез белән булса, аны караучысыз калдырмагыз, аның олылар күзәтүеннән башка коенуына юл куймагыз; су керү өчен махсус жиһазландырылган һәм коткару хезмәтләре хезмәткәрләренәң дежурлыгы тәэмин ителгән урыннарда гына коенырга ярый. Коенганчы, аның вакытында һәм аннан соң алкоголь куллану рәхсәт ителми. Бәкедә су коеныр алдыннан разминка ясап, йөгәрәп, төнне жылытып алырга кирәк; бөке янына уңайлы, таймаган һәм жиңел салынган аяк киеме киеп киләргә. Суга илткән сукмакның тайгак булу ихтималын

исегездә тотыгыз, акрын атлагыз. Организмның гомуми суынуын булдырма өчен, суда 1 минуттан да артык тормага киңәш ителә. Сакчыллык һәм ярдәм кирәк. Судан чыккач, үзәңнең һәм баланың төнен йомшак сөлгә белән сөртеп, коры киём киегез. Имунитетны ныгыту һәм организмның суынуын булдырмау өчен, кайнар чәй эчегез, иң яхшысы - жиләк-жимештән кайнатылганы.

Чиркәүдә дә хәвәфсезлек чаралары турында истә тотарга кирәк.

Шәм кабызганда, жиңнәрне күтәрәп куярга, эрегән шәм тирегә элгәп, кулны кискен тартып алып,

янган шәмне киёмгә төшәргә өчен, аның астында кәгазь кисегә яки кульяулык тотарга. Яулыкларны яхшылап бөйләгез һәм чәчләрен жыегыз. Янган шәмне киёмегез янына китермәсеннәр өчен, балаларны күзәтәп торыгыз. Башка кешеләрдән хәвәфсез араны саклагыз, бер урында тупланмаса тырышыгыз.

Әгәр храмда янгын сигнализациясе эшли башласа - курыкмаска, паникасыз гына бинадан ашыгыч рәвештә чыгарга кирәк.

Фларид ЯМАЛОВ,
янгын күзәткәчлеге буенча
дәүләт инспекторы.

Авыр эпидемиологик хәлгә бәйле рәвештә, быел Аллаһы крещениесе бәйрәм иткәндә храмнарда бәйрәм хезмәтләрен оештыруда берничә мөһим үзгәреш булчак.

Гыйбадәтләр вакытында бер үк вакытта дини объект эчәндә булган гражданныр саны, шул исәптән руханилар һәм гыйбадәтханә хезмәткәрләре, дүрт квадрат метр мәйданга бер кеше нормасыннан исәп тотарга киңәш ителә.

Чиркәу биналарына керү юлында профилактика максатларында кулларны эшкәртү өчен антисептиклар булырга тиеш, гыйбадәттә катнашучыларның барысы да маска кияргә тиеш.

Профилактика максатларында бинаны даими жыллатарга һәм дымлы жыештыру эшләре башкарырга кирәк. Иконалар дезинфекция чаралары белән эшкәртеләргә тиеш.